

Natura 2000-handleplan 2016–2021
2. planperiode

Lild Strand og Lild Strandkær

Natura 2000-område nr. 44

Habitatområde H185

Kolofon

Titel: Natura 2000 handleplan
2. planperiode 2016-2021
Natura 2000-område nr. 44
Lild Strand og Lild Strandkær

Udgiver: Thisted Kommune

År: 2017

Forsidefoto: Klitlandskab fra Lild Strand og Lild Strandkær. Fotograf: Kristian Mandsberg Nielsen.

Kort: © 2014 Pitney Bowes Software Inc.

Må citeres med kildeangivelse.

THISTED KOMMUNE
Plan- og Miljøafdelingen
Natur
Kirkevej 9
7760 Hurup
teknisk@thisted.dk

Indholdsfortegnelse

Resumé	4
Baggrund	5
Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan	6
Behov for indsatser	6
Indsatser fordelt på aktør	7
Prioritering af den forventede indsats	7
Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse	8
Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner	9
Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag	13

Resumé

Handleplanen for habitatområde H185 Lild Strand og Lild Strandkær beskriver den indsats, der skal igangsættes i Natura 2000-området inden udgangen af 2021. Natura 2000-område består af et areal på ca. 749 ha, hvoraf 672 ha er statsejet.

Målet for Natura 2000 området er at bevare naturtyperne på udpegningsgrundlaget, således at området udgør et lysåbent, lavtvoksende og sammenhængende klitlandskab. Det drejer sig bl.a. om naturtyperne forklit, hvid klit og klithede. Derudover sikres der udstrakt og uberørt klitnatur med store sammenhængende arealer af klithede og grå/grøn klit i mosaik med klitlavninger.

Indsatsen i denne planperiode er fokuseret på at sikre hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af de naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Der sættes stor fokus på at bekæmpe invasive arter, samt på at have en lav næringsstofbelastning på naturtyperne på udpegningsgrundlaget.

Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst muligt omfang gennem frivillige aftaler. Der findes blandt andet en række tilskudsordninger, som kan søges gennem Landbrugs- og Fiskeristyrelsen (tidligere NaturErhvervstyrelsen).

Figur 1: Den blå skravering viser udstrækningen af Natura 2000-område nr. 44 Lild Strand og Lild Strandkær.

Baggrund

Naturstyrelsen (nu Miljøstyrelsen), har udarbejdet Natura 2000-planer for de 252 udpegede beskyttelsesområder, som indgår i den danske del af det europæiske Natura 2000-netværk. Planerne beskriver målene for det enkelte beskyttelsesområde og fastlægger de indsatser, der skal ske inden for planperioden 2016–2021. Natura 2000-planerne kan ses på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#).

Natura 2000-planerne 2016-2021 har fokus på:

- Sikring af naturpleje
- Færdiggørelse og sikring af indsats fra planperioden 2010-2015
- Sammenhæng i naturen
- Levesteder for ynglefugle og bekæmpelse af invasive arter

Ud fra Natura 2000-planerne har kommunerne udarbejdet kommunale handleplaner, som skal medvirke til at gennemføre Natura 2000-planerne for de enkelte områder. Denne handleplan er udarbejdet af Thisted Kommune på grundlag af Natura 2000-plan for Natura 2000-område nr. 44 Lild Strand og Lild Strandkær.

Hver kommune er ansvarlig for de dele af handleplanen, der vedrører kommunens geografiske område på land og kystnære områder. Planlægningen for de skovbevoksede, fredskovspligtige arealer varetages dog af Miljøstyrelsen og gennemføres hvert 12. år. Skovhandleplaner 2010-21 gælder således fortsat. Kommunerne og Miljøstyrelsen er hver især ansvarlige for, at handleplanerne gennemføres inden udgangen af år 2021.

Offentlige lodsejere, som ejer arealer i Natura 2000-område, kan vælge at gennemføre Natura 2000-planen direkte i egne drifts- og plejeplaner. Naturstyrelsen Thy ønsker selv at udarbejde drifts- og plejeplaner for egne arealer, og resuméer af disse planer kan ses i bilag 1.

Den lovgivningsmæssige baggrund for handleplanerne findes i miljømålsloven (lovbekendtgørelse nr. 1251 af 29. september 2016), bekendtgørelse om kommunalbestyrelsernes Natura 2000-handleplaner (bekendtgørelse nr. 944 af 27. juni 2016) og bekendtgørelse om tilvejebringelse af Natura 2000-skovplanlægning (bekendtgørelse nr. 946 af 27. juni 2016).

Den kommunale handleplan skal ifølge lovgivningen indeholde:

- En prioritering af kommunalbestyrelsens forventede forvaltningsindsats i planperioden på baggrund af en opgørelse af behovet for konkrete forvaltningstiltag.
- De forventede initiativer, som kommunalbestyrelsen vil tage for at gennemføre Natura 2000-planen, herunder en plan for interessentinddragelse.
- En oversigt over fordelingen af indsatsten mellem kommunale myndigheder, Miljø- og Fødevarerministeriet og offentlige lodsejere.
- En redegørelse for gennemførelsen af handleplanen for den forudgående 6 års periode, der gør det muligt at vurdere, i hvilket omfang Natura 2000-planen for den forudgående periode er gennemført.

Handleplanen skal være så konkret, at dens gennemførelse kan vurderes. Dog må handleplanen ikke foregribe det præcise indhold af de aftaler eller afgørelser, der træffes i forhold til den enkelte lodsejer i forbindelse med gennemførelsen af handleplanen.

De kommunale handleplaner skal i samspil med vandplanlægningen realisere Natura 2000-planen, for så vidt angår vandbehov for de naturtyper, som er direkte afhængige af et vandøkosystem. Natura 2000-planens mål om forbedret vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande realiseres gennem indsatsen i vandplanlægningen, og skal ikke indgå i de kommunale Natura 2000-handleplaner.

Den kommunale Natura 2000-handleplan er som udgangspunkt omfattet af krav om miljøvurdering i henhold til lov om miljøvurdering af planer og programmer (lovbekendtgørelse nr. 1533 af 10. december 2015). Thisted Kommune har forud for den endelige vedtagelse af handleplanen foretaget en miljøscreening af denne og truffet afgørelse om, at der ikke er behov for at lave en miljøvurdering. Det er kommunens vurdering, at handleplanens indhold og indsatser overordnet set vil medføre en positiv effekt på naturtyper og arter, som området er udpeget for.

Redegørelse for gennemførelse af seneste handleplan

De kommunale handleplaner for første planperiode har været gældende siden udgangen af 2012. Kommunen har i den mellemliggende perioden arbejdet for at gennemføre den indsats, der blev beskrevet i Natura 2000-handleplanen for planperioden 2010-2015.

Størstedelen af arealerne indenfor Natura 2000-område er ejet af Naturstyrelsen. I 1. planperiode blev det beskrevet, at der kun var i alt 1,9 ha kortlagt habitatnatur indenfor privatejede arealer. Inden for disse arealer var der ikke problemer i forhold til invasive arter eller hydrologi. Det var dermed meget begrænset, hvilke naturforbedrende tiltag der kunne laves i Natura 2000 området.

Thisted Kommune har derfor ikke prioriteret at finansiere eller afsætte midler til nogen aktiviteter i området i 1. planperiode. Der er ikke iværksat Life-projekter inden for Natura 2000-området.

Indsatser gennemført på offentlige arealer

Naturstyrelsen har gennemført 15 indsatser i dette Natura 2000-område i perioden 2010-2015. Disse indsatser består af en række plejetiltag, herunder græsning, rydning af opvækst med bjergfyr og afbrænding på et areal der udgår i alt 595 ha. Disse indsatser har bidraget positivt til opfyldelse af Natura 2000-handleplanens målsætninger. En mere konkret redegørelse af Naturstyrelsens indsats kan ses på Naturstyrelsens [hjemmeside](#).

Behov for indsatser

Natura 2000-planen for Natura 2000-område nr. 44 Lild Strand og Lild Strandkær beskriver de konkrete mål for indsatsen. Indsatsprogrammet og sammendrag af den statslige Natura 2000-plan kan ses på Miljøstyrelsens [hjemmeside](#), mens naturtyper og arter på udpegningsgrundlag fremgår af bilag 2. På baggrund af dette har kommunen vurderet, at der er behov for nedenstående konkrete forvaltningstiltag.

Tabel 1. Behov for forvaltningstiltag for naturtyperne*

Forventede forvaltningstiltag og metoder		Skøn over behov:		
		Igangværende indsats	Ny indsats	Samlet behov for indsats
Lysåbne naturtyper*	Rydning af uønsket opvækst	-	Op til 23,8 ha	Op til 23,8 ha
	Græsning, høslæt, afskrælning eller afbrænding	-	Op til 49 ha	Op til 49 ha

* Omfatter ikke offentlige arealer, hvor ejeren gennemfører Natura 2000-planen i egne drifts- og plejeplaner. Se bilag 1.

Følgende kriterier er blevet anvendt til at beregne behovet for ny indsats i tabel 1:

- Rydning af uønsket opvækst: lysåbne naturtyper med vedplantedække over eller lig 10-25 %.
- Græsning, høslæt, afskrælning eller afbrænding: lysåbne arealer, hvor der ikke er en gældende MVJ-aftale eller tilsvarende græsningsaftaler.

Thisted Kommune har ikke nødvendigvis kendskab til alle naturpleje-projekter i Natura 2000 området. Det er derfor muligt, at områder hvor der er igangværende indsats (men hvor der ikke er søgt tilskud) fremgår i tabel 1 som arealer med behov for indsats.

Indsatser fordelt på aktør

I Natura 2000-planens indsatsprogram er findes for området følgende retningslinjer:

Generelle retningslinjer

- Myndighederne tager i deres administration af lovgivningen og deres forvaltning udgangspunkt i målsætningen for det enkelte Natura 2000-område og sikrer dermed en grundlæggende beskyttelse af udpegningsgrundlaget.
- Der arbejdes for at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje.
- Indsatser gennemført i 1. planperiode vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats.

Område specifikke retningslinjer

- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne grå/grøn klit og klithede med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.

Det kan både være handleplanmyndighederne og offentlige lodsejere, der skal følge op på disse retningslinjer. Fordeling af indsatser mellem handleplansmyndighed og offentlige lodsejere er angivet i tabel 2.

Tabel 2. Fordeling af opgaver mellem handleplanmyndighed og offentlige lodsejere

Indsats	Offentlig lodsejer	
	Thisted Kommune	Naturstyrelsen
Generelle retningslinjer		
2. Der arbejdes for at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje	Op til 72,8 ha	Op til 397,9 ha
3. Genrydning af uønsket opvækst og øvrig indsatsvedligeholdelse.	0 ha	Op til 616,4 ha
Specifikke retningslinjer		
4. Bekæmpelse af invasive arter på arealer med en forekomst på over 10 %	0 ha	Op til 66,9 ha

Prioritering af den forventede indsats

Prioriteringen af den forventede forvaltningsindsats i planperioden skal ske på baggrund af opgørelsen af behovet for konkrete forvaltningstiltag (se tabel 1). Den nedenstående prioritering vil således afspejle den forventede tidsfølge af indsatsen i forbindelse med de konkrete forvaltningstiltag.

1. At forbedre tilstanden for naturtyper med ugunstig bevaringsstatus ved at skabe større sammenhængende naturarealer med naturpleje. Thisted Kommune vil foretage en prioritering af projekter i vilkårlig rækkefølge:
 - Projekter hvor lodsejere har særligt sårbare naturtyper og arter.
 - Projekter hvor lodsejere selv henvender sig med interesse i at gennemføre en plejeindsats.
 - Projekter med mulighed for ekstern finansiering.
2. At kontakte private lodsejere for at implementere handleplanen for 2. planperiode og derved sikre eksisterende naturarealer og arter, med fokus på tilstanden i de prioriterede naturtyper.

Figur 2: Lild. Fotograf: Kristian Mandsberg Nielsen

Forventede initiativer og plan for interessentinddragelse

Det er Thisted Kommunes hensigt at planlægge og udføre projekterne som vist i tabel 1, og i den forbindelse tager kommunen en række initiativer for at inddrage lodsejere og andre interessenter i projekterne.

Tabel 3 viser kommunens plan for interessentinddragelse, men der kan ske ændringer hvis det ønskes af lodsejerne, eller hvis andre forhold taler for det.

Tabel 3. Forventet plan for interessentinddragelse

Projekt navn	Initiativ	Tidsplan	Kommune
Orientering af Grønne Råd om projektstatus	Kommunerne afholder møder 3 gange årligt	Hele planperioden, når det er relevant.	Thisted Kommune
Facilitering af tilskudsordninger	Bidrage med oplysninger og udbredelse af Natura 2000 tilskudsordningerne til lodsejere.	Hele planperioden, dog primært i tilknytning til ansøgningsrunderne.	Thisted Kommune
Naturplejenetværk for Nordvestjylland	Løbende kontakt med netværket i forbindelse med forskellige projekter.	Hele planperioden.	Thisted Kommune

Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler, og derfor er det i mange tilfælde ikke på nuværende tidspunkt muligt at beskrive hvornår projekterne fysik bliver udført. Kommunen vil i hvert enkelt tilfælde sørge for, at relevante interessenter bliver inddraget.

Bilag 1: Resumé af offentlige lodsejeres drifts- og plejeplaner

Natura 2000-området har et areal på 749 ha, hvoraf 672 ha er ejet af Naturstyrelsen. Natura 2000-området består af Habitatområde nr. H185. Dette Natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper: lobeliesø og klitnaturtyperne grå/grøn klit, klithede, klitlavning.

Plejeplanen er udarbejdet i overensstemmelse med Natura 2000-planens målsætninger og adresserer konkret følgende områdespecifikke retningslinjer fra Natura 2000-planens indsatsprogram:

- Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på naturtyperne grå/grøn klit og klithede med fokus på arealer med en forekomst på over 10 %.

Tabel I: Kortlagte lysåbne naturtyper i plejeplanen

Lysåbne naturtyper (ha)	
Naturtype	Total
7140 Hængesæk	0,2
2130 Grå/grøn klit	124,6
2140 Klithede	403,3
2190 Klitlavning	84,1
2170 Grårisklit	46,6
2160 Havtornklit	6,7
2120 Hvid klit	28,3
2110 Forklit	1,1
I alt	695,0

Indsats for de lysåbne naturtyper

I det følgende angives Naturstyrelsens planlagte indsats for de lysåbne naturtyper på udpegningsgrundlaget. Indsatsen er beskrevet i de følgende tabeller.

Tabel II: Plejemål for lysåbne naturtyper

Målsatte habitatnaturtyper (ha)			
	Naturtype	Målsætning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130 Grå/grøn klit	Naturtypebevarende pleje	119,7
	2140 Klithede	Naturtypebevarende pleje	389,5
	2190 Klitlavning	Sikring af naturtypen	2,5

			Naturtypebevarende pleje	76,0
	2170	Grårisklit	Naturtypebevarende pleje	45,6
	7140	Hængesæk	Naturtypebevarende pleje	0,2
	2120	Hvid klit	Naturtypebevarende pleje	28,3
	2160	Havtornklit	Sikring af naturtypen	3,1

Tabel III: Planlagte løbende plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Bekæmpelse af invasive arter	Nyt	63,4
			Rydning af opvækst	Eksisterende	119,7
			Afbrænding	Eksisterende	6,4
			Græsning	Eksisterende	12,2
	2140	Klithede	Bekæmpelse af invasive arter	Nyt	3,5
Rydning af opvækst			Eksisterende	381,6	
Afbrænding			Eksisterende	200,8	
			Græsning	Eksisterende	108,5
	2190	Klitlavning	Rydning af opvækst	Eksisterende	78,5
			Afbrænding	Eksisterende	7,9
			Græsning	Eksisterende	23,7
	2170	Grårisklit	Rydning af opvækst	Eksisterende	36,4
			Afbrænding	Eksisterende	9,1
			Græsning	Eksisterende	12,1
	7140	Hængesæk	Rydning af opvækst	Eksisterende	0,2
	2120	Hvid klit	Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	28,3
	2160	Havtornklit	Ingen indsats i planperioden	Eksisterende	3,1

Tabel IV: Planlagte enkeltstående plejetiltag for lysåbne naturtyper

Areal omfattet af indsatsen (ha)					
		Naturtype	Plejetiltag	Omfattet af eksisterende planlægning	Total
Eksisterende habitatnatur	2130	Grå/grøn klit	Hegning	Eksisterende	12,2
	2140	Klithede	Hegning	Eksisterende	108,5
			Rydning af bevoksning	Eksisterende	7,9
	2190	Klitlavning	Hegning	Eksisterende	23,7
	2170	Grårisklit	Hegning	Eksisterende	12,1
			Rydning af bevoksning	Eksisterende	9,3

I tabel III og IV er der en opdeling i to kategorier "Eksisterende" og "Nyt":

- "Eksisterende": Kategorien dækker over de tilfælde, hvor det pågældende plejetiltag allerede er omfattet af den eksisterende driftsforvaltning eller hvor det fremgår af eksisterende driftsplaner og lignende, at plejetiltaget vil blive gennemført i plejeplanperioden.

- "Nyt": Kategorien omfatter de tiltag, der alene gennemføres for at opfylde målene i N2000-planerne for 2016- 2021.

Forventningen til den samlede indsats

Den samlede indsats for naturtyper og arter på styrelsens arealer forventes at medføre, at:

- Naturtilstanden for naturtyper og levesteder for arter, der er vurderet til tilstandsklasse I eller II er målsætningen, at udviklingen i deres areal og tilstand er stabil eller i fremgang.
- For naturtyper, der er vurderet til tilstandsklasse III-V er målsætningen, at udviklingen i deres tilstand er i fremgang, således at der på sigt opnås tilstand I-II og gunstig bevaringsstatus, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Det samlede areal af naturtypen skal være stabilt eller i fremgang, hvis naturforholdene tillader det.
- For naturtyper uden tilstandsvurderingssystem er målsætningen gunstig bevaringsstatus. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af naturtyperne stabiliseres eller øges.

Bilag 2: Naturtyper og arter på udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område bestående af habitatområde H185.

Tabel 4. Naturtyper på udpegningsgrundlaget

Naturtype nr.	Naturtype navn	Handleplanmyndighed
		Thisted Kommune
2110	Forklit	1,2 ha
2130	Grå/grøn klit	20,1 ha
2160	Havtornklit	3,6 ha
2190	Klitlavning	-
3160	Brundvandet sø	-
2120	Hvid klit	22,2 ha
2140*	Klithede	1,7 ha
2170	Grårisklit	-
3110	Lobeliesø	-
3260	Vandløb	-
I alt**		48,8 ha

* Prioriteret habitatnaturtype

** Omfatter ikke offentlige arealer hvor ejeren gennemføre Natura 2000-planen i egen drifts og plejeplan.

Der er foretaget en kortlægning og tilstandsvurdering af følgende naturtyper i Natura 2000-området:

Tabel 5. Naturtilstand/skovtilstand af kortlagte naturtyper*

Naturtype nr.	Naturtype navn	Naturtilstand					I alt** ha
		I	II	III	IV	Ingen tilstand	
2110	Forklit	-	1,2 ha	-	-	-	1,2
2130	Grå/grøn klit	-	20,1 ha	-	-	-	20,1
2160	Havtornklit	-	1,1 ha	2,5 ha	-	-	3,6
2120	Hvid klit	-	22,2 ha	-	-	-	22,2
2140*	Klithede	-	1,7 ha	-	-	-	1,7
I alt**							48,8

* Prioriteret habitatnaturtype

** Omfatter ikke offentlige arealer hvor ejeren gennemføre Natura 2000-planen i egen drifts og plejeplan.

